

P7_TA(2014)0239

A trojka szerepe és műveletei az euróövezettel kapcsolatos programban részt vevő országokra tekintettel

Az Európai Parlament 2014. március 13-i állásfoglalása a trojkának (EKB, Bizottság és IMF) az euróövezet programországaival kapcsolatos szerepéről és műveleteiről szóló vizsgálatról (2013/2277(INI))

Az Európai Parlament,

- tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre, és különösen annak 7. cikkére, 121. cikkével összefüggésben értelmezett 136. cikkére, valamint 174. cikkére,
- tekintettel az Európai Unió Alapjogi Chartájára,
- tekintettel az Európai Unióról szóló szerződésre és különösen annak 3. cikkére,
- tekintettel a pénzügyi stabilitásuk tekintetében súlyos nehézségekkel küzdő vagy súlyos nehézségek által fenyegetett euróövezeti tagállamok gazdasági és költségvetési felügyeletének megerősítéséről szóló, 2013. május 21-i 472/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendeletre¹,
- tekintettel az európai stabilitási mechanizmus (ESM) létrehozásáról szóló szerződésre,
- tekintettel az Európa 2020 stratégiáról szóló 2010. június 16-i állásfoglalására²,
- tekintettel „A gazdaságpolitikai koordinációra vonatkozó európai szemeszter: a 2013. évi prioritások végrehajtása” című 2013. október 23-i állásfoglalására³,
- tekintettel az Európai Parlament 2014. évi bizottsági munkaprogrammal kapcsolatos prioritásairól szóló 2013. július 4-i állásfoglalására⁴,
- tekintettel „Az európai demokráciának a jövőbeli GMU keretében történő megerősítése ” című 2013. június 12-i állásfoglalására⁵,
- tekintettel az Európai Tanács, az Európai Bizottság, az Európai Központi Bank és az eurócsoport elnökeinek „A valódi Gazdasági és Monetáris Unió felé” című jelentésére vonatkozó, Bizottsághoz intézett ajánlásokkal ellátott 2012. november 20-i állásfoglalására⁶,
- tekintettel a „Pénzügyi, gazdasági és szociális válság: a szükséges intézkedésekre és

¹ HL L 140., 2013.5.27., 1. o.

² HL C 236. E, 2011.8.12., 57. o.

³ Elfogadott szövegek, P7_TA(2013)0447.

⁴ Elfogadott szövegek, P7_TA(2013)0332.

⁵ Elfogadott szövegek, P7_TA(2013)0269.

⁶ Elfogadott szövegek, P7_TA(2012)0430.

kezdeményezésekre irányuló ajánlások” című 2011. július 6-i állásfoglalására¹,

- tekintettel a „Pénzügyi, gazdasági és szociális válság: a szükséges intézkedésekre és kezdeményezésekre irányuló ajánlások (félidős jelentés)” című 2010. október 20-i állásfoglalására²,
 - tekintettel eljárási szabályzata 48. cikkére,
 - tekintettel a Gazdasági és Monetáris Bizottság jelentésére és a Költségvetési Ellenőrző Bizottság és az Alkotmányügyi Bizottság véleményére (A7-0149/2014),
- A. mivel az Európai Bizottságból, az Európai Központi Bankból (EKB) és a Nemzetközi Valutaalapból (IMF) álló trojka az euróövezet állam- és kormányfőinek 2010. március 25-i határozatával jött létre azzal a céllal, hogy közös programot hozzon létre, és feltételes kétoldalú hitelekkel nyújtson Görögországnak, építve ennek során az Ecofin Tanács ajánlásaira is, és azóta Portugáliában, Írországban és Cipruson is folytatott tevékenységet; mivel a kétoldalú hitelek részleteire vonatkozó döntéshozatalban jelentős mértékben részt vesznek az euróövezeti pénzügyminiszterek is;
- B. mivel a trojkát és szerepét a 2013. május 21-i 472/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet határozza meg, és az Európai Stabilitási Mechanizmus létrehozásáról szóló szerződés is megemlíti;
- C. mivel az Európai Bíróság a C-370/12. sz. Pringle kontra Írország ügyben hozott ítéletében megerősítette, hogy a Bizottság és az EKB megbízható az ESM-szerződésben rájuk ruházott feladatokkal;
- D. mivel a trojkán belül az eurócsoport megbízottjaként eljáró Bizottság felel – „az EKB-val együttműködésben” és „amennyiben lehetséges, az IMF-fel közösen” – az euróövezeti tagállamok számára nyújtandó pénzügyi támogatás (a továbbiakban: „EU–IMF támogatás”) feltételeinek megtárgyalásáért, de politikailag a Tanács a felelős a makrogazdasági kiigazítási programok elfogadásáért; mivel a trojka minden egyes tagja saját eljárásait követte;
- E. mivel egyelőre a trojka jelenti az alapvető struktúrát a hivatalos hitelezők és a programban részt vevő országok kormányai közötti tárgyaláshoz, valamint a gazdasági kiigazítási programok végrehajtásának felülvizsgálatához; mivel európai részről a pénzügyi támogatással és a feltételelességgel kapcsolatos végső döntést az Európai Pénzügyi Stabilitási Eszköz (EFSF) és az Európai Stabilitási Mechanizmus (ESM) keretében nyújtott támogatás esetében az eurócsoport hozza meg, amely ezért politikai felelősséget visel a programokért;
- F. mivel széles körű politikai egyetértés állt fenn a tekintetben, hogy az Unióban és különösen az euróövezetben meg kell előzni a tagállamok rendezetlen csődjét, elkerülve ezzel a gazdasági és társadalmi káoszt, amely ellehetetlenítené a nyugdíjak és a közalkalmazotti bérek kifizetését, és irtózatos negatív hatással lenne a gazdaságra, a bankrendszerre és a szociális jólétre, azon túlmenően, hogy az állam számára hosszú időre teljességgel hozzáférhetlenné válnának a tőkepiacok;

¹ HL C 33. E, 2013.2.5., 140. o.

² HL C 70. E, 2012.3.8., 19. o.

- G. mivel az érintett tagállammal együtt a trojka felel az eurócsoport hivatalos határozatainak előkészítéséért is;
- H. mivel az EUMSZ 143. cikke alapján több, euróövezeten kívüli tagállam részesült már vagy részesül uniós támogatásban, amelyet az EU az IMF-fel együtt biztosít;
- I. mivel az EU és tagállamai több eseti mechanizmust hoztak létre, hogy pénzügyi támogatást nyújtsanak euróövezeti tagállamok számára, először kétoldalú – többek között euróövezeten kívüli országok által nyújtott – kölcsönökön keresztül, majd a nehéz helyzetben lévő uniós tagállamok számára létrehozott ideiglenes jellegű vészhelyzeti alapok, nevezetesen az EFSF és az európai pénzügyi stabilizációs mechanizmus (EFSM) révén, végül pedig az ESM-en keresztül, amelyet azzal a céllal hoztak létre, hogy az összes többi mechanizmus helyébe lépjen;
- J. mivel az Európai Bíróság az ESM-szerződés 13. cikkének (3) bekezdésére hivatkozva a közelmúltban (a Pringle-ügy kapcsán) megerősítette, hogy az ESM-szerződésben való részvétele miatt a Bizottságnak kötelessége, hogy előmozdítsa „az Unió általános érdekeit”, és „biztosítsa az ESM által kötött egyetértési megállapodásoknak az uniós joggal való összeegyeztethetőségét”;
- K. mivel az Európai Bíróság a Pringle-ügyben azt is megállapította, hogy az ESM összhangban áll az Európai Unió működéséről szóló szerződéssel, és a Szerződések jelenlegi korlátai között utat nyitott a mechanizmus közösségi vívmányokba való esetleges integrálása előtt;
- L. mivel az egyetértési megállapodás a fogalommeghatározás szerint az érintett tagállamok és a trojka közötti megállapodás, amely tárgyalások eredményeképpen jön létre, és amelynek keretében valamely tagállam vállalja, hogy pénzügyi támogatásért cserébe bizonyos célzott intézkedéseket hajt végre; mivel az egyetértési megállapodást az euróövezet pénzügyminisztereinek nevében a Bizottság írja alá; mivel azonban a nyilvánosság körében nem ismeretes, hogy a gyakorlatban hogyan zajlottak a tárgyalások a trojka és az adott tagállam között, emellett azzal kapcsolatban is hiányzik az átláthatóság, hogy a segítséget kérő tagállam milyen mértékben tudta befolyásolni a tárgyalások kimenetelét; mivel az ESM-szerződés rögzíti, hogy az ESM-ből pénzügyi támogatást igénylő tagállamtól elvárják, hogy amennyiben lehetséges, támogatási kérelmet nyújtson be az IMF-hez;
- M. mivel a négy program keretében nyújtott pénzügyi támogatási csomagok teljes összege – akárcsak a programok időtartama, kialakítása és háttere – példa nélkül áll, és emiatt az a nemkívánatos helyzet állt elő, hogy a támogatás szinte teljességgel kiváltja a piacok által biztosított szokásos finanszírozást, és így pajzsot tart a bankszektor elé a veszteségekkel szemben azáltal, hogy a programban részt vevő országok államadósságából nagy összegek kerülnek át a magánszektor mérlegéből az állami szektor mérlegébe;
- N. mivel az Európai Bíróság a Pringle-ügyben hozott ítéletében kimondta, hogy az EUMSZ 125. cikkben megállapított tilalom biztosítja, hogy a tagállamokra továbbra is a piaci logika vonatkozzon, amikor adósságokat vállalnak, mivel annak arra kell ösztönöznie a tagállamokat, hogy fenntartsák a költségvetési fegyelmet, és hogy e fegyelem betartása uniós szinten hozzájárul egy magasabb célkitűzés eléréséhez, nevezetesen a monetáris unió pénzügyi stabilitásának fenntartásához; mivel azonban

az Európai Bíróság hangsúlyozza, hogy az EUMSZ 125. cikke nem tiltja meg, hogy egy vagy több tagállam pénzügyi segítséget nyújtson valamely tagállamnak, amely továbbra is felel a hitelezői felé vállalt kötelezettségeiért, feltéve hogy az ilyen segítségnyújtáshoz kötődő feltételek olyan jellegűek, hogy hatékony és eredményes költségvetési politika folytatására ösztönzik a tagállamot;

- O. mivel a pénzügyi válság gazdasági és társadalmi válsághoz vezetett; mivel ez a gazdasági helyzet és a legújabb fejlemények súlyos és korábban előre nem látott negatív hatást gyakoroltak a munkahelyek minőségére és mennyiségére, a hitelhez való hozzáférésre, a jövedelmi szintekre, a szociális védelemre, valamint az egészségügyi és biztonsági színvonalra, ennek következtében pedig kétségtelenek a gazdasági és társadalmi nehézségek; mivel a negatív hatások az EU–IMF pénzügyi támogatás nélkül lényegesen súlyosabbak lehetnek volna, és mivel az európai szintű fellépés segítette megelőzni a helyzet további romlását;
- P. mivel az EUMSZ 151. cikke kimondja, hogy az Unió és tagállamai által hozott intézkedéseknek – többek között a szociális párbeszéd javítása érdekében – összhangban kell lenniük az 1961. évi Európai Szociális Chartában és a munkavállalók alapvető szociális jogairól szóló 1989. évi közösségi chartában rögzített alapvető szociális jogokkal;
- Q. mivel az EUMSZ 152. cikke kimondja, hogy „az Unió az egyes nemzeti rendszerek különbözőségeinek figyelembevételével elismeri és támogatja a szociális partnerek uniós szintű szerepvállalását”;
- R. mivel egyes tagállamokban emelkednek a szolgáltatások költségei a szolgáltatásokat igénybe vevők számára, ami azt jelenti, hogy sokan már nem engedhetik meg maguknak megfelelő szintű szolgáltatások igénybevételét alapvető szükségleteik kielégítése céljából, beleértve a létfontosságú kezelésekhöz való hozzáférést;
- S. mivel létrejött a Görögországgal foglalkozó munkacsoport annak érdekében, hogy erősítse a görög közigazgatás olyan strukturális reformok megtervezésére, végrehajtására és érvényre juttatására való képességét, amelyek javítják a gazdaság, a társadalom és a közigazgatás versenyképességét és működését, és megteremtik a fenntartható fellendülés és a munkahelyteremtés feltételeit, valamint felgyorsítják az uniós strukturális és kohéziós alapok görögországi felhasználását, és biztosítják a kritikus források beruházások finanszírozásához való felhasználását;
- T. mivel a Parlament 2012. november 20-i állásfoglalásában kérte, hogy a trojkában annak tagjaként részt vevő uniós intézmények tekintetében a demokratikus elszámoltathatóság magas szintjét alkalmazzák nemzeti és uniós szinten; mivel ez az elszámoltathatóság elengedhetetlen a támogatási programok hitelességéhez, és megköveteli a nemzeti parlamentek szorosabb bevonását, valamint szükségessé teszi, hogy a trojka uniós tagjai feladataik megkezdése előtt az Európai Parlamentben egyértelmű megbízatás alapján meghallgatáson vegyenek részt, továbbá hogy a Parlament felé rendszeresen jelentéseket tegyenek, és a Parlament demokratikus ellenőrzése alatt álljanak;
- U. mivel a programok célja rövid távon elsősorban a rendezetlen csőd elkerülése és az államadóssággal kapcsolatos spekuláció leállítása volt; mivel a középtávú cél annak biztosítása volt, hogy a meghitelezett pénzt visszafizessék, és így elkerülhető legyen az

a jelentős pénzügyi veszteség, amely a támogatást biztosító és az alapokat garantáló országok adófizetőit terhelné; mivel ez azt is szükségessé teszi, hogy a program közép- és hosszú távon meghozza a fenntartható növekedést és a tényleges adósságsökkenést; mivel a programok nem voltak alkalmasak arra, hogy átfogóan korrigálják az esetenként évtizedek alatt felhalmozódott makrogazdasági egyensúlyhiányokat;

Gazdasági helyzet a programban részt vevő országokban a válság kezdetén

1. úgy véli, hogy a válságot a négy tagállamban más-más pontos okok váltották ki, még ha meg is figyelhetők közös jegyek, mint például a tőkebeáramlások gyors növekedése és a makrogazdasági egyensúlyhiány Uniószerre történő kialakulása a válságot megelőző években; rámutat arra, hogy a magánszféra és/vagy az állam túlzott mértékű, tarthatatlan szintre nőtt eladósodása, valamint a helyzet pénzügyi piacok általi túlreagálása a spekulációval és a versenyképesség csökkenésével párosulva döntő szerepet játszott, és hogy a gazdasági kormányzás meglévő uniós keretével ezek egyikét sem lehetett volna megakadályozni; továbbá megjegyzi, hogy az államadósság-válságok az összes esetben szorosan összefüggtek a pénzügyi világválsággal, amely a laza szabályozás és a pénzügyi ágazat nem megfelelő viselkedése miatt alakult ki;
2. rámutat arra, hogy az európai államháztartások már a válság előtt sem voltak jó helyzetben, és hogy az 1970-es évek óta a tagállamok adóssága az Unión belül tapasztalt több gazdasági visszaesés következtében fokozatosan nőtt; megjegyzi, hogy a gazdaságélénkítési programok költsége, az adóbevételek csökkenése és a szociális intézkedésekre fordított nagy kiadások egymástól eltérő mértékben ugyan, de valamennyi tagállamban növelték az államadósság mértékét és GDP-hez viszonyított arányát;
3. emlékeztet arra, hogy a rendszer egymással kölcsönösen összefüggő gyenge pontjai egyfajta háromszöget alkotnak, egyes tagállamok kiegyensúlyozatlan fiskális politikája ugyanis tovább súlyosbította a válság előtti államháztartási hiányokat, a pénzügyi válság pedig jelentős mértékben hozzájárult a hiány további felduzzadásához, ami egyes tagállamokban feszültségeket keltett az állampapírpiacokon;
4. rámutat arra, hogy a mostani pénzügyi, gazdasági és bankválság a II. világháború óta a legsúlyosabb válság; elismeri, hogy európai szintű fellépés nélkül a válság még súlyosabb következményekkel járhatott volna; megállapítja e tekintetben, hogy az EKB korábbi elnöke, Jean-Claude Trichet egy nyilvános meghallgatáson rámutatott arra az aggodalmára, hogy gyors és határozott fellépés nélkül az államadósság-válság az 1929-es gazdasági világválsághoz hasonló nagyságrendű válságot válthatott volna ki;
5. megállapítja, hogy a 2010 tavaszán elindított EU–IMF támogatási program kezdete előtt aggodalom merült fel egyrészt Görögország „fizetéseképtelenségével”, másrészt államháztartásának „fenntarthatatlanságával” kapcsolatban a görög gazdaság folyamatosan csökkenő versenyképessége és a társasági adó kevésbé eredményes beszédéséből adódó, hosszú ideje tartó költségvetési kisiklás következtében, amelynek nyomán az államháztartási hiány a 2007. évi 6,5%-ot követően 2009-ben elérte a GDP 15,7%-át, az adósság GDP-hez viszonyított aránya pedig 2003-tól kezdődően, amikor is 97,4%-ot tett ki, folyamatosan emelkedett, és 2007-ben elérte a 107,4%-ot, 2009-ben

a 129,7%-ot, majd 2012-ben a 156,9%-ot; úgy véli, hogy Görögország nehéz helyzetének kialakulásában a statisztikai csalás is közrejátszott; üdvözli a görög kormány annak érdekében tett határozott fellépését, hogy – többek között a független Görög Statisztikai Hatóság 2010. márciusi létrehozása révén – sürgősen és hatékonyan kezelje ezeket a problémákat; rámutat arra, hogy a görögországi statisztikai csalás fokozatos felderítése nyomán ki kellett igazítani a multiplikátorokat, az előrejelzéseket és a javasolt intézkedéseket; emlékeztet arra, hogy, az Eurostat (az Európai Unió statisztikai hivatala) az Európai Parlament kitartó követelésének köszönhetően immár rendelkezik a megbízható és objektív statisztikákból álló szilárd alap biztosításához szükséges hatáskörökkel és eszközökkel;

6. megállapítja, hogy Görögország 2008 negyedik negyedévében lépett a recesszió szakaszába; megállapítja, hogy az országban a GDP növekedési rátája a segítségnyújtási program aktiválásáig eltelt hét negyedévből hatban negatív volt; megállapítja, hogy szoros korreláció áll fenn egyrészt a pénzügyi válság hatásai és az államadósság növekedése, másrészt pedig az államadósság növekedése és a gazdasági visszaesés között: az államadósság a 2008 harmadik negyedévének végén regisztrált 254,7 milliárd euróról 2010 második negyedévének végére 314,1 milliárd euróra nőtt;
7. megjegyzi, hogy miután a görög kormány 2010 áprilisában pénzügyi támogatásért folyamodott, a piacok elkezdtek újraértékelni az euróövezet más tagállamainak alapvető gazdasági mutatóit és fizetőképességét, és az ennek következtében a portugál államkötvényekre nehezedő nyomás miatt Portugália refinanszírozási költségei fenntarthatatlanul magas szintre emelkedtek;
8. emlékeztet arra, hogy a kormány által a tárgyalások elején használt gazdasági adatokat felül kellett vizsgálni;
9. megállapítja, hogy az EU–IMF segítségnyújtási program kezdete előtt a portugál gazdaság évek óta szenvedett a GDP és a termelékenység alacsony mértékű növekedése és a nagy tőkebeáramlások miatt, és mindez a kiadások – különösen a diszkrecionális kiadások – GDP-növekedést folyamatosan meghaladó növekedésével és a pénzügyi világválság hatásával párosulva nagy költségvetési hiányhoz és nagymértékű állam- és magánadóssághoz vezetett, amihez a görög válság áttérjedése is hozzáadódott, és így Portugália refinanszírozási költségei fenntarthatatlan szintekre emelkedtek a tőkepiacokon, amelyek az állami szektor számára gyakorlatilag hozzáférhetetlenné váltak; hangsúlyozza, hogy 2010-ben, mielőtt 2011. április 7-én pénzügyi támogatásért folyamodtak, Portugália növekedési rátája 1,9%-ra esett vissza, költségvetési hiánya 9,8%-os volt (2010), az adósság szintje elérte a GDP 94%-át, a folyó fizetési mérleg hiánya pedig a GDP 10,6%-át, 12%-os munkanélküliségi ráta mellett; ezzel összefüggésben megállapítja, hogy az alapvető általános makrogazdasági mutatók a válság előtti, 2007-es viszonylag jó szinthez képest – amikor is Portugália növekedési rátája 2,4%-ot tett ki, költségvetési hiánya 3,1%-os volt, adósság szintje a GDP 62,7%-ával, a folyó fizetési mérleg hiánya pedig a GDP 10,2%-ával egyezett meg, 8,1%-os munkanélküliségi ráta mellett – nagyon gyorsan romlottak, és súlyos és példátlan recesszióhoz vezettek;
10. megállapítja, hogy az EU–IMF segítségnyújtási program előtt az ír gazdaság éppen egy példátlan méretű gazdasági és bankválságot szenvedett el, amely nagyrészt az ír pénzügyi szektor USA-beli másodrendű jelzáloghitel-piaci válságnak való kitettségére,

az ír bankok felelőtlen kockázatvállalására és az eszközfedezetű értékpapírok széleskörű használatára vezethető vissza, és amely az általános garancia és az azt követő bankmentés után ahhoz vezetett, hogy az állami szektor már nem fért hozzá a tőkepiacokhoz, aminek következtében az ír GDP a 2007. évi 5%-os pozitív GDP-növekedési szinthez képest 2009-ben 6,4%-kal csökkent (2010-ben 1,1%-kal), a munkanélküliség a 2007-es 4,7%-ról 2010-re 13,9%-ra nőtt, az államháztartás költségvetési egyenlege pedig a 2007. évi 0,2%-os többlet után a bankszektorok nyújtott ír kormányzati támogatás következtében deficitet mutatott, mely 2010-ben 30,6%-on tetőzött; rámutat arra, hogy a bankválság részben a nem megfelelő szabályozás, a rendkívül alacsony kamatok és a túlméretezett bankszektor miatt következett be; elismeri, hogy az ír bankok magánveszteségeit az ír bankrendszer összeomlásának megelőzése és az euróövezet egészén belüli áttérjedés kockázatainak minimalizálása érdekében felvették az ír államháztartás mérlegébe, és hogy az ír kormány a bankválságra reagálva az Unió tágabb érdekeinek megfelelően lépett fel; megállapítja továbbá, hogy a segítségnyújtási programot megelőző évtizedben az ír gazdaság hosszan tartó, negatív reálkamatlábak jellemezte időszakot élt meg;

11. rámutat arra, hogy a válság előtt nem álltak fenn Írországból költségvetési egyensúlyhiányok, és rendkívül alacsony volt az államadósság szintje; hangsúlyozza továbbá, hogy a válságot megelőzően a munkaerőpiac nagymértékben rugalmas volt; megjegyzi, hogy a trojka kezdetben kérte a bérek csökkentését; felhívja a figyelmet a nem fenntartható bankmodellre és az ingatlan- és eszközbuborék adóztatásából származó bevételektől túlságosan függő adórendszerre, amely miatt az állam a buborékok kipukkanása esetén nem jut bevételekhez;
12. megjegyzi, hogy az adófizetők az ír GDP mintegy 40%-át pumpálták a bankszektorba akkor, amikor belső feltőkésítésre nem volt mód, mivel az komoly vitát váltott ki a troján belül;
13. kéri az EU vezetői által 2012 júniusában tett arra irányuló kötelezettségvállalás teljes körű végrehajtását, hogy megtörjék az államháztartások és a bankok közötti ördögi kört, és alaposabban megvizsgálják az ír pénzügyi szektor helyzetét annak érdekében, hogy jelentősen enyhüljön az Írországra háruló nagymértékű bankadósságteher;
14. rámutat arra, hogy amikor Görögországban a magánszektor bevonására került sor, nem mérlegelték kellőképpen a rossz bankmodell miatt már eleve az összeomlás szélén lévő ciprusi bankrendszerre gyakorolt tovagyrúzó hatásokat, és hogy az is javasolt, hogy a néhány nagy tagállamhoz kapcsolódó eszközöket ismét vegyék védelembe;
15. megállapítja, hogy 2011 májusában Ciprus az államháztartás jelentős romlása és a ciprusi bankszektor görög gazdasággal szembeni nagy kitettsége, valamint a görög államadósság – Ciprus számára mérhető veszteségeket okozó – átütő ereje miatt elvesztette a nemzetközi piacokhoz való hozzáférést; emlékeztet arra, hogy már évekkel az EU–IMF segítségnyújtási program 2013-as kezdete előtt súlyos aggályok merültek fel a ciprusi gazdaság rendszerszintű instabilitásával kapcsolatban, többek között a túlzottan nagy tőkeáttételű és kockázatkereső bankszektor és annak a nagymértékben eladósodott helyi ingatlanvállalkozásoknak való kitettsége, a görög adósságválság, a ciprusi államkötvények nemzetközi hitelminősítő intézetek általi leminősítése, az állami kiadások nemzetközi piacokról történő refinanszírozásának képtelensége miatt, továbbá abból adódóan, hogy a ciprusi állami hatóságok vonakodtak átszervezni a bajba jutott pénzügyi szektort, és ehelyett az Oroszország

általi masszív tőkeinjekció mellett döntött; emlékeztet arra is, hogy a helyzetet az orosz polgároktól érkező megtakarításokra való túlzott támaszkodás és az orosz hatóságok által nyújtott kölcsön igénybevétele is bonyolította; továbbá megjegyzi, hogy a ciprusi államadósság GDP-hez viszonyított aránya 2007-ben 58,8% volt, ami 2012-re 86,6%-ra nőtt, miközben a 2007-ben meglévő 3,5%-os GDP-arányos államháztartási többlet 2012-re 6,4%-os hiánnyá változott;

EU–IMF pénzügyi támogatás, az egyetértési megállapodások tartalma és a végrehajtott politikák

16. tudomásul veszi, hogy Görögország 2010. április 23-án nyújtotta be a pénzügyi segítségnyújtás iránti eredeti kérelmet, és az egyrészt a görög hatóságok, másrészt pedig az EU és az IMF között létrejött megállapodást 2010. május 2-án fogadták el a vonatkozó egyetértési megállapodások keretében, amelyek tartalmazták az EU–IMF pénzügyi támogatás politikai feltételeit; megállapítja továbbá, hogy öt felülvizsgálatot és az első program nem kielégítő sikerét követően 2012 márciusában egy második programot kellett elfogadni, amelyet azóta három alkalommal vizsgáltak felül; helyteleníti, hogy az IMF nem vette ténylegesen figyelembe igazgatósági tagjai egyharmadának az első görög programból eredő hasznok és terhek elosztásával kapcsolatos kifogásait;
17. megjegyzi, hogy a 2010. májusi első megállapodásba nem tudtak belefoglalni a görög adósság átütemezésére irányuló rendelkezéseket, noha azt az IMF először javasolta, mivel az IMF szokásos gyakorlatával összhangban a korai adósságátütemezést preferálta volna; emlékeztet arra, hogy az EKB 2010-ben és 2011-ben nem volt hajlandó megfontolni semmiféle adósságátütemezést, azzal az indokkal, hogy az a válság más tagállamokra való átgűrűzésével járt volna, emellett nem vett részt a 2012-ben jóváhagyott átütemezésben; megállapítja, hogy a görög központi bank 2010 novemberében hozzájárult a piaci nyugtalanság fokozódásához azáltal, hogy nyilvánosan figyelmeztette a befektetőket, hogy a görög államadósság esetében már nem tekinthetők magától értetődőnek az EKB likviditási műveletei; megjegyzi továbbá, hogy a tagállamok kötelezettséget vállaltak arra, hogy bankjaik megtartják a görög kötvénypiacokkal szembeni kitétségeiket, amelyet képtelenek voltak betartani;
18. megállapítja, hogy Portugália 2011. április 7-én nyújtotta be a pénzügyi támogatás iránti eredeti kérelmet, és hogy az egyrészt a portugál hatóságok, másrészt pedig az EU és az IMF között létrejött megállapodást 2011. május 17-én fogadták el a vonatkozó egyetértési megállapodások keretében, amelyek tartalmazták az EU–IMF pénzügyi támogatás politikai feltételeit; megállapítja továbbá, hogy a portugál programot azóta a célszámok és célkitűzések kiigazítása érdekében – tekintettel az elérhetetlen eredeti célokra – rendszeresen felülvizsgálják, ami a portugál gazdasági kiigazítási program sikeres tizedik felülvizsgálatához vezetett, amellyel jó kilátások vannak arra, hogy a program hamarosan lezárulhat;
19. emlékeztet arra, hogy mielőtt 2010. december 7-én, illetve 2010. december 16-án az EU–IMF pénzügyi támogatás politikai feltételeit tartalmazó vonatkozó egyetértési megállapodások keretében elfogadták az ír hatóságok és az EU és az IMF közötti eredeti megállapodást, az EKB részéről az ír hatóságokra irányuló kétoldalú nyomásról számoltak be; megállapítja, hogy a program nagyrészt az ír kormány saját, 2011–2014-es időszakra vonatkozó nemzeti gazdaságélénkítési tervén alapult, amelyet 2010. november 24-én tettek közzé; megállapítja továbbá, hogy az ír programot azóta

rendszeresen felülvizsgálják, ami az ír program 2013. december 9-i tizenkettedik és egyben végső felülvizsgálatához vezetett, és hogy az ír programot 2013. december 15-én lezárták;

20. megjegyzi, hogy az Európai Tanács 2012. június 29-én úgy határozott, hogy lehetővé teszi az ESM számára a bankok rendes határozat nyomán történő közvetlen újratőkésítését, amennyiben hatékony közös felügyeleti mechanizmus jön létre; megjegyzi továbbá, hogy a feltételeességhez kötött közvetlen újratőkésítési eszköz működési keretét az eurócsoport 2013. június 20-án meghatározta;
21. megjegyzi, hogy a belső feltőkésítés megítélése az idők során változott; Írország esetében 2010-ben az elsőrendű kötvénytulajdonosok belső feltőkésítésének lehetősége nem állt az ír hatóságok rendelkezésére, miközben Cipruson 2013-ban szakpolitikai intézkedésként előterjesztették a biztosított betétesek belső feltőkésítését, ami növelte a különbséget az államadósság- és bankválság enyhítésére használt eszközök között;
22. megállapítja, hogy Ciprus 2012. június 25-én nyújtotta be a pénzügyi támogatás iránti eredeti kérelmét, de a feltételekkel kapcsolatos álláspontok közötti különbségek miatt, valamint annak következtében, hogy a biztosított betétesek belső feltőkésítését is tartalmazó eredeti programtervezetet a ciprusi parlament – azzal az indokkal, hogy az ellentétes az európai jog szellemével, mivel 100 000 euró alatti kisbetétek vonatkozásában irányoz elő hitelezői veszteséget – 2013. március 19-én elutasította, az EU–IMF segítségnyújtási programról szóló végleges megállapodás csak 2013. április 24-én (EU), illetve 2013. május 15-én (IMF) jött létre, és azt a ciprusi képviselőház végül 2013. április 30-án erősítette meg; megállapítja, hogy Ciprus esetében a trojka különböző tagjai kezdetben egymással versengő programjavaslatokkal álltak elő, és kiemeli, hogy nincs megfelelő magyarázat arra, hogy az Európai Bizottság és az uniós pénzügyminiszterek hogyan hagyhatták jóvá a biztosított betétesek bevonását; fájjalja továbbá, hogy a ciprusi hatóságok arról számoltak be, hogy a tárgyalási folyamat során nehezen tudták meggyőzni aggályaikról a trojka képviselőit, valamint hogy a ciprusi kormányt állítólag kötelezték a bankbetéteket érintő belső feltőkésítési eszköz elfogadására, tekintettel a magánszektor GDP-arányos adósságának rendkívül magas szintjére; rámutat arra, hogy miközben a ciprusi központi bank és egy miniszteri bizottság erőteljesen részt vett a pénzügyi segítségnyújtási program megtárgyalásában és kialakításában, és végül a ciprusi központi bank vezetője a pénzügyminiszterrel együtt aláírta az egyetértési megállapodást, meg kell jegyezni, hogy rendkívül kevés idő állt rendelkezésre az egyetértési megállapodás aspektusainak részletes további megtárgyalására;
23. rámutat a belső feltőkésítési eszköz súlyos mellékhatásaira, köztük a tőkeellenőrzések bevezetésére; hangsúlyozza, hogy a ciprusi reálgazdaság továbbra is jelentős kihívásokkal néz szembe, mivel a hitelkeretek felbontása negatív hatást gyakorol a gazdaság termelő ágazataira;
24. megállapítja, hogy az IMF az a globális intézmény, amelyet azzal a feladattal bíztak meg, hogy feltételes pénzügyi támogatást nyújtson a fizetési mérleggel kapcsolatos problémákkal küzdő államoknak; rámutat arra, hogy az összes tagállam tagja az IMF-nek, és így jogosult arra, hogy az EU és az adott tagállam érdekeinek értékelése fényében, az uniós intézményekkel együttműködve annak segítségét kérje; megállapítja, hogy e válság nagyságrendjére tekintettel a kizárólag az IMF pénzügyi eszközeire való támaszkodás nem lett volna elegendő a pénzügyi támogatásra szoruló

országok problémáival való megbirkózáshoz;

25. megjegyzi, hogy az IMF világosan rámutatott a görög program kockázataira, különös tekintettel az adósság fenntarthatóságának kérdésére; megállapítja, hogy az IMF amellet, hogy elfogadta a program trojka általi megtervezését és megtárgyalását, úgy határozott, hogy módosítja rendkívüli finanszírozási politikájának az adósság fenntarthatóságára vonatkozó kritériumát annak érdekében, hogy hitelt tudjon nyújtani Görögországnak, Írországnak és Portugáliának;
26. felhívja a figyelmet a rendkívüli likviditási segítségnyújtás EKB általi felügyeletére vonatkozóan megfogalmazott aggályokra; véleménye szerint a fizetőképesség EKB által alkalmazott koncepciója nem átlátható és nem kiszámítható;
27. rámutat arra, hogy az Unió és a nemzetközi intézmények nem voltak felkészülve a hatalmas nagyságrendű államadósság-válságra és annak euróövezeten belüli különféle okaira és következményeire, amelyek többek között az 1929 utáni legsúlyosabb pénzügyi válságból adódtak; sajnálja, hogy nincsen életképes jogalap az ilyenfajta válságok kezelésére; elismeri a gyors és határozott reagálás érdekében tett erőfeszítéseket, ugyanakkor fájjalja, hogy a Tanács következetesen visszautasította egy hosszú távú, átfogó és módszeres megközelítés kialakítását; sajnálatának ad hangot amiatt, hogy az uniós strukturális alapok és az Unión belüli hosszú távú gazdasági konvergenciára irányuló uniós politikák nem hoztak tényleges eredményt;
28. rámutat arra, hogy az uniós strukturális alapok társfinanszírozási arányát akár 95%-ra is felemelték a válság által leginkább érintett egyes tagállamok esetében, amelyek kiigazítási program keretében pénzügyi segítségnyújtásban részesültek; hangsúlyozza, hogy meg kell erősíteni a helyi és nemzeti hatóságokat annak érdekében, hogy végre tudják hajtani az uniós jogszabályokat és programokat, és hogy ezáltal felgyorsuljon a strukturális alapok felhasználása;
29. elismeri azonban, hogy a trojka példátlanul nagy kihívással szembesült a válság előtt, ami többek között az államháztartások rossz állapotából, egyes országok esetében a strukturális reformok szükségességéből, a pénzügyi szolgáltatások szabályozásának elégtelen uniós és nemzeti szintű szabályozásából, a hosszú évek alatt felhalmozott jelentős makrogazdasági egyensúlyhiányokból, politikai és intézményi kudarcokból, valamint abból következett, hogy a legtöbb hagyományos makrogazdasági eszköz – mint például a költségvetési politika vagy a külső leértékelés – a monetáris unió korlátai és az euróövezet tökéletlensége miatt nem állt rendelkezésre; rámutat továbbá arra, hogy az idő igencsak szorított, részben amiatt, hogy a pénzügyi támogatás iránti kérelmeket általában akkor nyújtották be, amikor az országok már csődközeli állapotba kerültek és már elvesztették a piacokhoz való hozzáférést, miközben jogi akadályokat kellett megszüntetni, tapintható volt az euróövezet felbomlásától való félelem, politikai megállapodásokat kellett elérni és reformokról kellett dönteni, a világgazdaságban súlyos visszaesés következett be, és számos ország, amelytől pénzügyi támogatást vártak, maga is saját államadósságának és magánadósságának riasztó növekedését tapasztalta;
30. sérelmezi, hogy az egyetértési megállapodásokra irányuló tárgyalások során hiányzott az átláthatóság; megállapítja, hogy értékelni kell, hogy a hivatalos dokumentumokat világosan közzétették-e a nemzeti parlamentekkel és az Európai Parlamenttel, és azokat e parlamentekben kellő időben megvizsgálták-e, a szociális partnerekkel pedig

megfelelően megvitatták-e; megállapítja továbbá, hogy az ilyen gyakorlatok – köztük az információk zárt ajtók mögött tartása – kedvezőtlen hatással lehetnek a polgárok jogaira, az érintett országok politikai helyzetének stabilitására, valamint a polgárok demokráciába és európai integrációba vetett bizalmára;

31. megjegyzi, hogy az egyetértési megállapodásokban foglalt ajánlások ellentétben állnak a lisszaboni stratégiában és az Európa 2020 stratégiában felvázolt modernizációs politikával; rámutat továbbá arra, hogy az egyetértési megállapodást aláíró tagállamok mentesülnek az európai szemeszteren belüli összes jelentéstételi folyamat alól, beleértve a szegénység elleni és a társadalmi integrációs célokkal kapcsolatos jelentéstételt, és az egyetértési megállapodásaik végrehajtásától eltekintve nem kapnak országspecifikus ajánlásokat sem; emlékeztet arra, hogy az egyetértési megállapodásokat ki kell igazítani, figyelembe véve – a 472/2013/EU rendeletben (7. cikk (1) bekezdés) foglaltaknak megfelelően – a bérképzéssel kapcsolatos nemzeti gyakorlatokat és intézményeket, valamint az érintett tagállam nemzeti reformprogramját a növekedést és foglalkoztatást célzó uniós stratégia keretében; sürgeti ennek végrehajtását ott, ahol ez még nem történt meg; rámutat mindazonáltal arra, hogy ez részben azzal magyarázható, ha teljes egészében nem is igazolható, hogy a programokat nehéz politikai, gazdasági és pénzügyi környezetben, az idő szorításában kellett végrehajtani;
32. sajnálja, hogy a Görögországnak, Írországnak és Portugáliának szóló programokba számos részletes előírást foglaltak bele az egészségügyi rendszer reformjára és a kiadások csökkentésére vonatkozóan; fájjalja, hogy a programok nem tartják magukat az Európai Unió Alapjogi Chartájához és a Szerződések rendelkezéseihez, különösen az EUMSZ 168. cikkének (7) bekezdéséhez;
33. rámutat arra, hogy az uniós pénzügyminiszterek jóváhagyták a makrogazdasági kiigazítási programokat;

A jelenlegi gazdasági és társadalmi helyzet

34. fájjalja, hogy a végrehajtott intézkedések rövid távon a jövedelemelosztás egyenlőtlenségének fokozódásához vezettek; megjegyzi, hogy a négy országban az egyenlőtlenségek az átlagosnál jobban nőttek; rámutat arra, hogy a szociális juttatások és szolgáltatások lefaragása, a munkanélküliségnek a makrogazdasági helyzet orvoslását célzó programokban rögzített intézkedésekből következő növekedése, valamint a bércsökkentések nyomán nőtt a szegénység;
35. rámutat a munkanélküliség, a tartós munkanélküliség és az ifjúsági munkanélküliség elfogadhatatlan mértékére, különösen a segítségnyújtási programok hatálya alá tartozó négy tagállamban; hangsúlyozza, hogy az ifjúsági munkanélküliség magas szintje veszélyezteti a jövőbeli gazdasági fejlődés lehetőségeit, amint azt a fiatal migránsok Dél-Európából és Írországból való kiáramlása mutatja, amely az agyelszívás kockázatával fenyeget; emlékeztet arra, hogy az oktatást, a képzést és a szilárd tudományos és technológiai háttérrel rendszerszinten e gazdaságok strukturális felzárkózásának kritikus útjaként azonosították; ezért üdvözli a fiatalok oktatására és foglalkoztatására irányuló közelmúltbeli uniós szintű kezdeményezéseket, az Erasmus+ programot, az ifjúsági foglalkoztatási kezdeményezést, valamint az uniós ifjúsági garanciára szánt 6 milliárd eurót, ugyanakkor sürgeti, hogy politikai és gazdasági szinten még fokozottabban összpontosítsanak e kérdések kezelésére;

hangsúlyozza, hogy a foglalkoztatás ügye továbbra is elsődlegesen a tagállamok hatáskörébe tartozik; ezért ösztönzi a tagállamokat, hogy korszerűsítsék tovább nemzeti oktatási rendszereiket, és foglalkozzanak az ifjúsági munkanélküliség kezelésével;

36. üdvözli, hogy Írorszáiban lezárult a program, miután a trojka nem indít több küldöttséget, és az ország 2014. január 7-én képes volt sikeresen visszatérni a kötvénypiacokra, Portugáliában pedig várható a program lezárása; elismeri a példátlan görögországi költségvetési kiigazítást, ugyanakkor sajnálja, hogy Görögországban a példátlan reformok elindítása ellenére nem egyenletes az előrehaladás; elismeri a kiigazítási programok hatálya alá tartozó országok magánszemélyeitől, családjaitól, vállalkozásaitól és a civil társadalom egyéb intézményeitől megkövetelt, nagyon nagy próbatételt jelentő erőfeszítéseket; megállapítja, hogy egyes programországokban már észlelhetőek a gazdasági helyzet részleges javulásának első jelei; rámutat ugyanakkor arra, hogy a tartósan magas munkanélküliség akadályozza a gazdasági fellendülést, és hogy még folyamatos és ambiciózus erőfeszítésekre van szükség nemzeti és uniós szinten egyaránt;

Trojka – gazdasági dimenzió, az elméleti alap és a döntések hatása

37. hangsúlyozza, hogy prudens előfeltevésekre, független adatokra, az érdekelt felek bevonására és átláthatóságra épülő megfelelő országspecifikus, valamint euróövezeti gazdasági modellekre van szükség ahhoz, hogy hiteles és hatékony kiigazítási programokat lehessen kialakítani, elismerve ugyanakkor, hogy a gazdasági előrejelzésekben rendszerint benne rejlik bizonyos fokú bizonytalanság és kiszámíthatatlanság; sajnálja, hogy nem álltak mindig rendelkezésre megfelelő statisztikák és információk;
38. üdvözli, hogy a pénzügyi támogatással rövid távon sikerült elérni a rendezetlen államadósságszűkítését, amely rendkívül súlyos – a jelenlegieknél kétségkívül kedvezőtlenebb – gazdasági és társadalmi következményekkel járt volna, valamint kiszámíthatatlan nagyságrendű, más országokat érintő átgyűrűző hatásokat vont volna maga után, és lehetséges, hogy elvezetett volna egyes országok euróövezetből való kényszerű kilépéséhez; megállapítja azonban, hogy semmilyen garancia nincs arra, hogy ez hosszú távon sem fog bekövetkezni; megállapítja továbbá, hogy a pénzügyi támogatási és kiigazítási program Görögországban nem akadályozta meg sem a rendezett csődeljárást, sem a válság más tagállamokra való továbbterjedését, és hogy a piacon csak akkor állt helyre a bizalom és az államkötvények kamatai csak akkor kezdtek csökkenni, amikor az EKB kiegészítette a 2012 augusztusában a végleges értékpapír-adósvételi műveletekkel már meghozott intézkedéseit; sajnálja a gazdasági és társadalmi visszaesést, amely a költségvetési és makrogazdasági korrekciók bevezetésekor vált nyilvánvalóvá; megállapítja, hogy az EU–IMF pénzügyi és technikai támogatása nélkül a gazdasági és társadalmi következmények súlyosabbak lettek volna;
39. megállapítja, hogy a trojka kezdettől fogva átfogó dokumentumokat tett közzé a diagnózisról, a példátlan problémák kezelésére irányuló stratégiáról, az érintett nemzeti kormányokkal közösen kidolgozott politikai intézkedéscsomagról és a gazdasági előrejelzésekről, amelyek mindegyikét rendszeresen frissítik; megjegyzi, hogy ezek a dokumentumok nem tették lehetővé, hogy a nyilvánosság átfogó képet kapjon a tárgyalásokról, és így ez nem tekinthető elégséges eszköznek az

átláthatósághoz;

40. sajnálja, hogy a trojka időnként túlságosan optimista feltevésekből indult ki, különösen a növekedés és a munkanélküliség esetében, ami többek között a határokon átnyúló (a „Költségvetési konszolidációk és átgyűrűző hatások az euróövezet perifériáján és központi részén fekvő országokban” című jelentésben a Bizottság által elismert) átgyűrűző hatások nem megfelelő felismeréséből, néhány tagállam változással szembeni politikai ellenállásából, valamint a kiigazítás gazdasági és társadalmi hatásából adódott; sajnálja, hogy ez hatással volt a költségvetési konszolidáció és a növekedés közötti kölcsönhatás trojka általi elemzésére is; megállapítja, hogy ennek eredményeképpen a költségvetési célokat nem lehetett a megadott időn belül teljesíteni;
41. a meghallhatások alapján megérti, hogy szoros kapcsolat van a kiigazítási program hossza és az erre a célra szánt alapokon, például az ESM-en keresztül rendelkezésre bocsátott segítség között, ami azt jelenti, hogy egy hosszabb kiigazítási időszak az euróövezet más országai és az IMF részéről lényegesen nagyobb összegek rendelkezésre bocsátását és garantálását tette volna elkerülhetetlenül szükségessé, ami a már eleve nagyon magas bevont összegek fényében politikailag nem volt kivitelezhető; rámutat arra, hogy a kiigazítási programok időtartama és a kifizetési időszakok lényegesen hosszabbak, mint az IMF szokásos pénzügyi támogatási programjainál;
42. üdvözli, hogy a támogatási programok kezdete óta valamennyi programban részt vevő országban csökkent a strukturális hiány; sajnálja, hogy ez még nem vezetett el az államadósság GDP-hez viszonyított arányának csökkenéséhez; rámutat arra, hogy az államadósság GDP-hez viszonyított aránya ehelyett valamennyi programban részt vevő országban meredeken emelkedett, miután a feltételhez kötött hitelek felvétele természetesen az államadósság növekedéséhez vezet, és szakpolitikaként végrehajtva rövid távon recessziós hatással jár; továbbá úgy véli, hogy a költségvetési multiplikátorok pontos becslése döntő jelentőségű ahhoz, hogy a költségvetési kiigazítás sikeresen csökkentse az adósság GDP-hez viszonyított arányát; megállapítja, hogy a hosszú távú stabilitáshoz emellett a magánadósság fenntarthatóbb szintjének elérése felé is lépéseket kell tenni; elismeri, hogy jellemzően több évnek kell eltelnie, amíg a strukturális reformok jelentősen hozzájárulhatnak a teljesítmény és a foglalkoztatás növekedéséhez;
43. úgy véli, hogy a költségvetési multiplikátorok nehezen mérhetők fel biztonsággal; e tekintetben emlékeztet arra, hogy az IMF elismerte, hogy a 2012 októbere előtti növekedési előrejelzéseiben alábecsülte a költségvetési multiplikátort; megállapítja, hogy ebben az időszakban kötötték meg egy kivétellel az összes, e jelentés által vizsgált eredeti egyetértési megállapodást; emlékeztet arra, hogy az Európai Bizottság 2012 novemberében kijelentette, hogy az előrejelzési hibák nem a költségvetési multiplikátorok alábecsléséből származtak; rámutat azonban arra, hogy a Bizottság a kérdőívre adott válaszában kinyilvánította, hogy „a költségvetési multiplikátorok a jelenlegi körülmények között inkább nagyobbak, mint normális időkben”; tudomásul veszi, hogy a költségvetési multiplikátorok részben endogén jellegűek, és a makrogazdasági feltételek változásával alakulnak; rámutat arra, hogy az Európai Bizottság és az IMF közötti, a fiskális multiplikátorok méretével kapcsolatos nyilvános véleménykülönbség nem vont maga után intézkedéseket, és a trojka nem fogadott el

erről közös álláspontot;

44. rámutat arra, hogy miközben az IMF kinyilvánított célja a trojka keretében végzett támogatási műveletei során a többek között bér- és nyugdíjsökkentésen keresztül megvalósított belső leértékelés, a Bizottság soha nem erősítette meg kifejezetten ezt a célkitűzést; megállapítja, hogy a Bizottság mind a négy vizsgált programországban inkább a költségvetési konszolidációt hangsúlyozta célként; elismeri az IMF és az Európai Bizottság prioritásai között meglévő eltéréseket és tudomásul veszi ezt a két intézmény céljai közötti következetlenséget; megjegyzi, hogy közös döntés született arról, hogy az e megközelítést kiegészítő egyéb intézkedések mellett a két eszköz kombinálására és a strukturális reformokra kell támaszkodni; megállapítja, hogy a költségvetési konszolidáció és a megszorító bérpolitika összekapcsolása elfojtotta mind az állami, mind pedig a magánkeresletet; megjegyzi, hogy a fent említett célkitűzéseknél kevesebb figyelmet kapott az a célkitűzés, hogy meg kell reformálni a programban részt vevő országoknak mind az ipari alapját, mind pedig az intézményi szerkezetét, fenntarthatóbbá és hatékonyabbá téve azokat;
45. úgy véli, hogy túl kevés figyelmet fordítottak a programban részt vevő országokban a kiigazítási stratégiák negatív gazdasági és társadalmi hatásának enyhítésére; emlékeztet a válságok eredetére; sajnálja, hogy a válságkezelés során túl gyakran használt egyenmegoldás nem vette teljes mértékben figyelembe az előírt politikai intézkedések gazdasági és társadalmi hatásainak egyensúlyát;
46. hangsúlyozza, hogy kulcsfontosságú a nemzeti szintű felelősségvállalás, és hogy a megállapodás szerinti intézkedések végrehajtásának elmulasztása következményekkel jár a várt eredményeket illetően, ideértve azt, hogy az érintett ország még hosszabb időn át további nehézségekkel szembesülhet; tudomásul veszi az IMF tapasztalatát, mely szerint az ország felelősségvállalása az egyetlen legfontosabb tényezőnek tekinthető bármely pénzügyi támogatási program sikeréhez; hangsúlyozza azonban, hogy a nemzeti szintű felelősségvállalás nem érhető el megfelelő demokratikus legitimitás és elszámoltathatóság nélkül, nemzeti és uniós szinten egyaránt; kiemeli e tekintetben, hogy a nemzeti szintű elszámoltathatóság és átláthatóság szempontjából döntő fontosságú, hogy a gazdasági kiigazítási programok végrehajtására szolgáló költségvetéseket és jogszabályokat a nemzeti parlamentek megvitassák;
47. hangsúlyozza, hogy a nemek közötti egyenlőség javítása fontos tényező az erősebb gazdaság kiépítésében, és hogy e tényező felett sohasem szabad elsiklani a gazdasági elemzésekben és ajánlásokban;

Trojka – az intézményi dimenzió és a demokratikus legitimitás

48. megállapítja, hogy az EU által a válságra adott válasz folyamatosan változó volta, az EKB trojkában betöltött nem világos szerepe és a trojka döntéshozatali folyamatának jellege miatt a trojka megbízatása a közfelfogás szerint nem világos, továbbá nélkülözi az átláthatóságot és a demokratikus felügyeletet;
49. ugyanakkor hangsúlyozza, hogy a 472/2013/EU rendelet 2013. május 21-i elfogadása – noha önmagában nem elégséges – az első lépést jelenti az euróövezetben a pénzügyi nehézségekkel szembesülő államokra alkalmazandó felügyeleti eljárások kodifikációja felé, és hogy az megbízást ad a trojka számára; üdvözli többek között az államadósság fenntarthatóságának értékelésére vonatkozó rendelkezéseket; a makrogazdasági

kiigazítási programok elfogadására vonatkozó, átláthatóbb eljárásokat, ideértve a kedvezőtlen átgyűrűző hatások, illetve a makrogazdasági és a pénzügyi sokkhatások integrálásának szükségességét, valamint az Európai Parlamentre ruházott ellenőrzési jogokat; a szociális partnerek bevonására vonatkozó rendelkezéseket; a bérmegállapítás nemzeti gyakorlatainak és intézményeinek kifejezett figyelembevételére vonatkozó előírásokat; az alapvető szakpolitikák, például az oktatás és az egészségügy számára az elegendő eszközök biztosításának szükségességét; valamint a támogatási program hatálya alatt álló tagállamok számára a stabilitási és növekedési paktum vonatkozó előírásai alól biztosított mentességeket;

50. tudomásul veszi az eurócsoport elnökének nyilatkozatát, miszerint az eurócsoport megbízza a Bizottságot, hogy nevében tárgyaljon a segítségnyújtáshoz kapcsolódó feltételekről, figyelembe véve a tagállamok véleményét a feltételeesség fő elemeiről és – saját pénzügyi korlátaik fényében – a pénzügyi támogatás mértékéről; megállapítja, hogy a fenti eljárásról, amelynek keretében az eurócsoport megbízást ad a Bizottságnak, az uniós jog nem rendelkezik, mivel az eurócsoport nem az Európai Unió hivatalos intézménye; hangsúlyozza, hogy noha a tagállamok nevében a Bizottság jár el, a makrogazdasági kiigazítási programok kialakításával és jóváhagyásával kapcsolatos végleges felelősség az uniós pénzügyminiszterekre és azok kormányaira hárul; fájjalja, hogy az eurócsoport nem rendelkezik uniós szintű demokratikus legitimitással és elszámoltathatósággal, amikor uniós szintű végrehajtási hatásköröket vállal;
51. rámutat, hogy a mentőmechanizmusok és a trojka eseti jelleget öltöttek, és fájjalja, hogy a trojka elsődleges uniós jog szerinti felállításához nem állt rendelkezésre megfelelő jogalap, ami miatt az EFSF és esetleg az ESM formájában kormányközi mechanizmusok létrehozására került sor; kéri, hogy minden jövőbeli megoldás az Unió elsődleges jogán alapuljon; elismeri, hogy ez a Szerződés módosítását teheti szükségessé;
52. riasztónak találja, hogy az eurócsoport korábbi elnöke az Európai Parlament előtt elismerte, hogy a eurócsoport nélkül erősítette meg a trojka ajánlásait, hogy alaposan mérlegelte volna azok konkrét politikai következményeit; hangsúlyozza, hogy ha ez helytálló, akkor nem mentesíti az euróövezet pénzügyminisztereit a makrogazdasági kiigazítási programokkal és az egyetértési megállapodásokkal kapcsolatos politikai felelősség alól; rámutat, hogy ez a beismerés aggasztó fényt vet a „technikai tanácsadás” homályos hatókörére, valamint arra, hogy a segítségnyújtási programok kialakítása, végrehajtása és értékelése során a Bizottságra és az EKB-ra ruházzák az „eurócsoport ügynöksége” szerepet; e szempontból sajnálja, hogy a Tanács és az eurócsoport nem ad egyértelmű és elszámoltatható eseti megbízásokat a Bizottságnak;
53. kétségbe vonja, hogy a Bizottság a trojkában a tagállamok megbízottjaként, illetve uniós intézményként kettős szerepet tölthet be; hangsúlyozza, hogy a Bizottság esetében összeférhetlenség állhat fenn a trojkában betöltött szerepe és a Szerződések és a közösségi vívmányok őreként vállalt kötelezettségei között, különösen olyan szakpolitikai területeken, mint a versenyjog, az állami támogatásokkal kapcsolatos politika és a társadalmi kohézió, továbbá a tagállamok bér- és szociálpolitikája tekintetében – amelyen a Bizottság nem rendelkezik hatáskörökkel –, valamint az Európai Unió Alapjogi Chartájának tiszteletben tartása tekintetében is; hangsúlyozza, hogy ez a helyzet ellentétes a Bizottság rendes szerepével, vagyis azzal, hogy az Unió

érdekeit védve, független szereplőként jár el, és a Szerződésekben meghatározott korlátok között biztosítja az uniós szabályok végrehajtását;

54. hasonlóképpen rámutat az EKB által a trojkában technikai tanácsadóként betöltött jelenlegi szerep és a négy tagállam hitelezőjeként elfoglalt szerep, illetve az EKB Szerződés szerinti megbízatása közötti esetleges összeférhetlenségre, mivel fellépését olyan döntésektől tette függővé, amelyeknek maga is részese; mindazonáltal üdvözlözi a válság kezeléséhez való hozzájárulását, de kéri, hogy az EKB-t érintő – különösen a likviditáspolitiká tekintetében fennálló – esetleges összeférhetlenségeket alapos ellenőrzésnek vessék alá; megjegyzi, hogy a válság során az EKB döntő fontosságú információkkal rendelkezett a bankszektor állapotáról és általánosságban a pénzügyi stabilitásról, és ennek alapján politikai befolyást gyakorolt a döntéshozókra, legalábbis a görög adósságátütemezés esetében – amikor is az EKB ragaszkodott ahhoz, hogy a kollektív cselekvési záradékokat törölni kell az általa tartott államkötvényekből –, a ciprusi rendkívüli likviditási segítségnyújtási műveletek, valamint Írország esetében, amikor is az elsőrangú hitelezőket nem vonta be a belső feltőkésítésbe; felhívja az EKB-t, hogy az európai ombudsman kérésének megfelelően tegye közzé Jean-Claude Trichet Írország akkori pénzügyminiszterének címzett 2010. november 19-i levelét;
55. megállapítja, hogy az EKB szerepét nem határozták meg kellőképpen, mivel az ESM-szerződés és a 472/2013/EU rendelet kimondja, hogy a Bizottságnak az „EKB közreműködésével” kell működnie, ami az EKB szerepét tanácsadó szereppé fokozza le; megállapítja, hogy az eurócsoport kérte az EKB mint szakértelmet biztosító szereplő bevonását a trojka egyéb partnerei véleményének kiegészítése céljából, és hogy a Bíróság a Pringle-ügyben azt az ítéletet hozta, hogy az ESM-Szerződés által az EKB-ra ruházott feladatok összhangban állnak az EUMSZ által és a KBER [és az EKB] alapokmánya által az EKB-ra ruházott különböző feladatokkal, amennyiben bizonyos számú feltétel állandóan teljesül; rámutat, hogy az eurócsoportra felelősség hárul annak lehetővé tétele tekintetében, hogy az EKB a trojkán belül járjon el, ugyanakkor emlékeztet arra, hogy az EKB megbízatását az EUMSZ a monetáris politika és a pénzügyi stabilitás területére korlátozza, valamint hogy a Szerződések nem irányozzák elő az EKB költségvetési, adóügyi és strukturális politikai döntéshozatalba való bevonását; emlékeztet arra, hogy az EUMSZ 127. cikke értelmében a KBER az árstabilitási cél veszélyeztetése nélkül támogatja az Unión belüli általános gazdaságpolitikát azzal a céllal, hogy hozzájáruljon az EUSZ 3. cikkében megállapított uniós célkitűzések megvalósításához;
56. rámutat, hogy a trojka elszámoltathatósága a programban részt vevő országokban nemzeti szinten általánosságban gyenge; megállapítja mindazonáltal, hogy ez a demokratikus elszámoltathatóság a nemzeti végrehajtó szervek akaratától és a nemzeti parlamentek tényleges ellenőrzési képességétől függően országonként változik, amit az eset is szemléltet, hogy a ciprusi parlament elutasította az eredeti egyetértési megállapodást; ugyanakkor megállapítja, hogy a nemzeti parlamentek a velük való konzultáció esetén aközött kénytelenek választani, hogy adósságaik tekintetében fizetéképtelenné válnak, vagy hogy elfogadják a trojka és a tagállami hatóságok által létrehozott egyetértési megállapodást; rámutat, hogy az egyetértési megállapodást a portugál nemzeti parlament nem ratifikálta; aggodalommal állapítja meg, hogy a trojkát három független intézmény alkotja, amelyek között a felelősség nem egyenlően oszlik meg, és mindehhez eltérő mandátumok és tárgyalási és döntéshozatali

struktúrák kapcsolódnak eltérő szintű elszámoltathatóság mellett, aminek eredményeképpen hiányzik a trojka egészének megfelelő ellenőrzése és demokratikus elszámoltathatósága;

57. fájljaja, hogy az IMF alapokmánya folytán hivatalosan nem jelenhet meg sem a nemzeti parlamentekben, sem az Európai Parlamentben, és írásbeli jelentést sem nyújthat be; megállapítja, hogy az IMF irányítási struktúrája értelmében a 188 tagállammal szembeni elszámoltathatóság az IMF igazgatótanácsa útján valósul meg; hangsúlyozza, hogy az IMF-nek a finanszírozás akár egyharmadát biztosító, végső eseti hitelezőként való bevonása az intézményt kisebbségi szerepre ítéli;
58. megállapítja, hogy a trojka által végzett előkészítő munka után a hivatalos döntéseket az eurócsoport és az IMF – saját jogállásuknak és szerepüknek megfelelően – külön-külön hozzák meg, és így politikai felelősségre is szert tesznek a trojka fellépései tekintetében; megállapítja továbbá, hogy az ESM mint az euróövezet tagállamai által nyújtott pénzügyi segítségről döntő szervezet most létfontosságú szerepet kap, és ezáltal az euróövezet tagállamainak nemzeti végrehajtó szervei – a közvetlenül érintettek kormányait is beleértve – kerülnek a meghozott döntések középpontjába;
59. megállapítja, hogy a trojka nemzeti szintű demokratikus legitimitása az eurócsoport és az ECOFIN tagjainak a saját nemzeti parlamentjükkel szemben fennálló politikai felelősségéből ered; fájljaja, hogy a trojkának szerkezetéből adódóan nincs olyan eszköze, amely uniós szintű demokratikus legitimitást biztosítana;
60. sajnálja, hogy az uniós intézményeket bűnbakként állítják be a tagállamok makrogazdasági kiigazításának kedvezőtlen hatásai miatt, miközben a tagállamok pénzügyminiszterei viselik a politikai felelősséget a trojkáért és annak műveleteiért; hangsúlyozza, hogy ez az euroszkepticizmus növekedéséhez vezethet, holott a felelősség a nemzeti és nem az európai szintet terheli;
61. felszólítja az eurócsoportot, a Tanácsot és az Európai Tanácsot, hogy vállaljon teljes felelősséget a trojka műveleteiért;
62. rámutat, hogy az ESM kormányközi szerv, amely nem része az Európai Unió jogi struktúrájának, és amely a rendes eljárás során az egyhangúság szabályát köteles alkalmazni; úgy véli, hogy emiatt a kölcsönös kötelezettségvállalás és szolidaritás szellemében kell eljárni; megjegyzi, hogy az ESM-Szerződés egy makrogazdasági kiigazítási program formájában bevezette a feltételekhez kötött kölcsön elvét; rámutat arra, hogy az ESM-Szerződés nem határozza meg pontosabban a feltételelesség vagy a kiigazítási program tartalmát, így az ilyen feltételelesség ajánlása vonatkozásában nagy mozgásteret biztosít;
63. elvárja, hogy a tagállami számvevőszékek teljes mértékben tegyenek eleget azon jogi felelősségüknek, hogy biztosítsák a pénzügyi műveletek jogszerűségét és szabályszerűségét, valamint a felügyeleti és ellenőrző rendszerek hatékonyságát; felszólítja a legfőbb ellenőrzési intézményeket, hogy ezzel kapcsolatban – különösen a legjobb gyakorlatok megosztása révén – erősítsék meg együttműködésüket;

Javaslatok és ajánlások

64. üdvözli, hogy a Bizottság, az EKB, az eurócsoport elnöke és az IMF, valamint Ciprus,

Írország, Görögország és Portugália nemzeti kormányai és központi bankjai, valamint a szociális partnerek és a civil társadalom képviselői készek együttműködni és részt venni a Parlament által a trojka szerepéről és műveleteiről készített értékelésben, többek között annak révén, hogy választ adnak a részletes kérdőívre, és/vagy részt vesznek a formális és informális meghallgatásokon;

65. sajnálatának ad hangot annak kapcsán, hogy az Európai Tanács nem vette kellőképpen figyelembe a Parlament pénzügyi, gazdasági és szociális válságról szóló, 2011. július 6-i állásfoglalásában foglalt javaslatokat; hangsúlyozza, hogy e javaslatok végrehajtása elősegítette volna a gazdasági és monetáris unión belüli gazdasági és szociális konvergenciát, a költségvetési és gazdaságpolitikák összehangolására irányuló intézkedések teljes demokratikus legitimitásának biztosítása mellett;

Rövid és hosszú táv

66. első lépésként egyértelmű, átlátható és kötelező erejű eljárási szabályok kidolgozását kéri a trojkán belüli intézmények közötti együttműködésre és a feladatok és felelősségi körök közöttük való megosztására vonatkozóan; határozottan úgy véli, hogy a feladatokat egyértelműen meg kell határozni és meg kell osztani az átláthatóság javítása, az erősebb demokratikus ellenőrzés lehetővé tétele és a trojka által végzett munka hitelességének megszilárdítása érdekében;
67. kéri, hogy dolgozzanak ki jobb kommunikációs stratégiát a folyamatban lévő és jövőbeli pénzügyi támogatási programokra; sürgeti, hogy e kérdést a lehető legfontosabb prioritásként kezeljék, mivel a téren a tétlenség végső soron az Unióról kialakult képet fogja rombolni;
68. átlátható értékelést kér a külső tanácsadóknak odaitélt szerződésekről, a közbeszerzési eljárások elmaradásáról, a nagyon magas kifizetett díjakról és az esetleges összeférhetlenségekről;

Gazdasági és társadalmi hatás

69. emlékeztet arra, hogy a Parlament 472/2013/EU rendelettel kapcsolatos álláspontja olyan rendelkezések bevezetésére irányult, amelyek előírják, hogy a makrogazdasági kiigazítási programok tartalmazzanak készenléti terveket arra az esetre, ha a kiinduló előrejelzések szerinti forgatókönyvek nem válnának valóra, valamint ha a támogatásban részesülő tagállamok általuk nem befolyásolható körülmények – például váratlan nemzetközi gazdasági sokkhatások – miatt késedelembe esnek; hangsúlyozza, hogy ezek a tervek a prudens politikai döntéshozatal előfeltételei, tekintettel a program-előrejelzéseket alátámasztó gazdasági modellek törékenységére és gyenge megbízhatóságára, ahogy az a segítségnyújtási programban részt vevő valamennyi tagállamban látható;
70. sürgeti az EU-t, hogy szorosan kísérje figyelemmel a pénzügyi, költségvetési és gazdasági fejleményeket a tagállamokban, és hozza létre a pozitív ösztönzők intézményesített rendszerét, hogy megfelelően jutalmazza azokat, akik e tekintetben követik a bevált gyakorlatokat, és azokat, akik maradéktalanul eleget tesznek kiigazítási programjaiknak;
71. nyomatékosan kéri, hogy a trojka vessen számot a költségvetési multiplikátorokról

folyó jelenlegi vitáról, és vegye fontolóra az egyetértési megállapodásoknak a legújabb empirikus eredmények alapján történő felülvizsgálatát;

72. kéri a trojkát, hogy kezdje el az adósság fenntarthatóságának új értékelését, és sürgősen foglalkozzon azzal, hogy csökkenteni kell a görög államadósság-terhet, valamint a súlyos tőkeáramlást Görögországból, ami jelentősen hozzájárul az országban a jelenlegi gazdasági depresszió ördögi köréhez; emlékeztet arra, hogy a kötvények tőkeösszegének leírása mellett számos lehetőség van az adósságátütemezésre, többek között a kötvény-csereügylet, a kötvények futamidejének meghosszabbítása és a kamatszelvények csökkentése formájában; úgy véli, hogy az adósságátütemezés különböző alternatíváit alaposan mérlegelni kell;
73. kitart amellett, hogy az egyetértési megállapodásokat – amennyiben ez nem történt meg – összhangba kell hozni az Európai Uniónak az EUMSZ 151. cikkében meghatározott célkitűzéseivel, amelyek „a foglalkoztatás, az élet- és munkakörülmények javítása – lehetővé téve ezáltal a fejlődési folyamat fenntartása mellett ezek összehangolását –, a megfelelő szociális védelem, a szociális partnerek közötti párbeszéd és az emberi erőforrások fejlesztésének elősegítése a tartósan magas foglalkoztatás és a kirekesztés elleni küzdelem érdekében”; támogatja a költségvetési kiigazítás időkeretének a megállapodásokban már rögzített óvatos meghosszabbítását, mivel az euróövezet felbomlásától való félelmek eloszlottak; a további makrogazdasági fejlemények tükrében támogatja újabb kiigazítások fontolóra vételét;
74. sajnálja, hogy a terheket nem osztották meg azok között, akik felelőtlenül jártak el, és hogy a kötvénytulajdonosok védelmét uniós szinten szükségszerűnek tekintették a pénzügyi stabilitás érdekében; kéri a Tanácsot, hogy hozza működésbe a korábban felhalmozott, gyengén teljesítő eszközök kezelésére általa létrehozott keretet annak érdekében, hogy megtörje az államháztartások és a bankok közötti ördögi kört, és enyhítse Írország, Görögország, Portugália és Ciprus államadósság-terheit; arra sürgeti az eurócsoportot, hogy az írországi kiigazítás fenntarthatóságának további javítása céljából tegyen eleget arra irányuló kötelezettségvállalásának, hogy megvizsgálja az ír pénzügyi ágazat helyzetét, és – tekintettel a fentiekre – arra sürgeti az eurócsoportot, hogy tartsa be az Írország felé tett, a banki adósságterhek kezelésére irányuló kötelezettségvállalását; úgy véli, hogy különös figyelmet kell szentelni a Stabilitási és Növekedési Paktum felhalmozott adósságra való alkalmazásának, mivel Írországban az utóbbit tisztességtelennek és a megreformált paktum rugalmassági rendelkezései értelmében az országot nagymértékben sújtónak tartják; úgy ítéli meg, hogy a költségmegosztásnak hosszabb távon tükröznie kell a védett kötvénytulajdonosok megoszlását; tudomásul veszi az ír hatóságok arra irányuló kérését, hogy az államadósságnak a pénzügyi ágazat kiegészítésével járó költségeknek megfelelő részét irányítsák át az ESM-be;
75. javasolja, hogy a Bizottság, az eurócsoport és az IMF folytassa a „feltételesen átalakítható kötvények” koncepciójának vizsgálatát, amelyek esetében a támogatási program hatálya alatt álló tagállamokban újonnan kibocsátott állampapírok hozama a gazdasági növekedéshez van kötve;
76. emlékeztet az adóbevételeket védelmező intézkedések szükségességére, különösen a programban részt vevő országok tekintetében, a pénzügyi stabilitásuk tekintetében súlyos nehézségekkel küzdő vagy súlyos nehézségek által fenyegetett euróövezeti tagállamok gazdasági és költségvetési felügyeletének megerősítéséről szóló, 2013.

május 21-i 472/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendeletben (Gauzès-jelentés) meghatározottak szerint, mégpedig azzal, hogy „a Bizottsággal szoros együttműködésben és az EKB-val – valamint adott esetben az IMF-fel – egyeztetve intézkedéseket” hoznak „abból a célból, hogy az adóbevételek növelése érdekében fokozza az adóbeszedés hatékonyságát és eredményességét, valamint hogy fellépjen az adócsalás és az adókikerülés ellen”; emlékeztet arra, hogy az EU-n belül és kívül is gyorsan hatékony lépéseket kell tenni az adócsalás leküzdése és megelőzése érdekében; olyan végrehajtási intézkedéseket javasol bevezetni, amelyek révén valamennyi fél tisztességes mértékben hozzájárul az adóbevételekhez;

77. kéri a bankmentésre felhasznált összegek közzétételét; hangsúlyozza, hogy tisztázni kell, mennyi forrást használtak fel a hiány finanszírozására, az államháztartás finanszírozására és a magánhitelezők részére való visszafizetésre;
78. kéri a szociális partnerek tényleges bevonását a jelenlegi és jövőbeni kiigazítási programok kialakításába és végrehajtásába; úgy véli, hogy a szociális partnerek által a programok keretében elért megállapodásokat tiszteletben kell tartani, amennyiben azok a programokkal összeegyeztethetők; hangsúlyozza, hogy a 472/2013/EU rendelet értelmében a segítségnyújtási programoknak tiszteletben kell tartaniuk a bérmegállapítás nemzeti gyakorlatait és intézményeit;
79. kéri, hogy az EBB-t vonják be a beruházással kapcsolatos intézkedések kialakításába és végrehajtásába a gazdasági és társadalmi fellendüléshez való hozzájárulás érdekében;
80. fájjalja, hogy az Európai Unió Alapjogi Chartája, az Emberi Jogok Európai Egyezménye és az Európai Szociális Charta nem kötelező erejű a programokra nézve, mivel azok nem az elsődleges uniós jogon alapulnak;
81. hangsúlyozza, hogy az európai intézményeknek minden körülmények között tiszteletben kell tartaniuk az uniós jogot, ideértve az Európai Unió Alapjogi Chartáját is;
82. hangsúlyozza, hogy a tagállamok és az Unió egészének gazdasági és pénzügyi stabilitására való törekvés nem áthatja alá a szociális stabilitást, az európai szociális modellt, sem pedig az uniós polgárok szociális jogait; hangsúlyozza, hogy a Szerződések rendelkezéseinek megfelelően a szociális partnerek európai szintű gazdasági párbeszédbe való bevonását a politikai napirend részévé kell tenni; kéri a szociális partnerek szükségszerű bevonását a jelenlegi és jövőbeni kiigazítási programok kialakításába és végrehajtásába;

A Bizottság

83. kéri a 472/2013/EU rendelet teljes körű végrehajtását és az e rendelettel kapcsolatos teljes körű felelősségvállalást; felhívja a Bizottságot, hogy kezdjen intézményközi tárgyalásokat a Parlamenttel egy olyan közös eljárás meghatározása érdekében, amely arra irányul, hogy tájékoztassa a Parlament illetékes bizottságát a makrogazdasági kiigazítási program nyomon követéséből levont következtetésekről, valamint a 472/2013/EU rendelet 7. cikkében előírt makrogazdasági kiigazítási program tervezetének előkészítésében elért eredményekről; emlékezteti a Bizottságot, hogy ajánlásaival és a trojkában való részvételével kapcsolatban végezzen utólagos

értékeléseket, és tegye közzé azokat; felkéri a Bizottságot, hogy építse be ezeket az értékeléseket 472/2013/EU rendelet 19. cikkében előírt felülvizsgálati jelentésbe; emlékezteti a Tanácsot és a Bizottságot arra, hogy a 472/2013/EU rendelet 16. cikke előírja, hogy a rendelet a 2013. május 30-án pénzügyi támogatásban részesülő tagállamokra az említett időponttól kezdve alkalmazandó; felhívja a Tanácsot és a Bizottságot, hogy az EUMSZ 265. cikkével összhangban járjon el annak érdekében, hogy ésszerűsítse az eseti pénzügyi támogatási programokat, és hogy összehangolja őket a 472/2013/EU rendeletben említett eljárásokkal és aktusokkal; felhívja a Bizottságot és a társjogalkotókat, hogy a gazdasági és monetáris unió következő lépéseinek kialakításakor és végrehajtásakor – ideértve a 472/2013/EU rendelet felülvizsgálatát is – vonják le a tanulságokat a trojka tapasztalataiból;

84. emlékezteti a Bizottságot és a Tanácsot a 472/2013/EU rendelettel kapcsolatban a plenáris ülésen elfogadott álláspontjára; hangsúlyozza különösen azt, hogy ebben az álláspontban olyan rendelkezéseket állapított meg, amelyek tovább növelik a makrogazdasági kiigazítási programok elfogadásához vezető döntéshozatali eljárás átláthatóságát és elszámoltathatóságát, egyértelműbb és jobban körülhatárolt megbízást és általános szerepet adva a Bizottságnak; felkéri a Bizottságot, hogy értékelje újra e rendelkezéseket, és építse be őket a 472/2013/EU rendelet módosítására irányuló jövőbeli javaslatba; ebből a szempontból emlékeztet arra, hogy a jövőbeli segítségnyújtási programok előkészítését a Bizottság feladatkörébe kell utalni, és annak adott esetben tanácsot kell kérnie harmadik felektől, például az EKB-től, az IMF-től vagy más szervektől;
85. kéri, hogy a Bizottság a 472/2013/EU rendelettel összhangban és azon túlmenően is teljes körűen elszámoltatható legyen, amikor az uniós segítségnyújtási mechanizmus tagjaként jár el; kéri, hogy a Bizottság e mechanizmusban részt vevő képviselőit a Parlament hivatalba lépésük előtt hallgassa meg; kéri, hogy ezek a képviselők rendszeresen számoljanak be a Parlamentnek;
86. javasolja, hogy a Bizottság minden egyes, programban részt vevő ország tekintetében hozzon létre egy, (többek között) a tagállamokból és az EBB-től érkező szakértőkből, valamint a magánszektor és a civil társadalom képviselőiből álló „növekedési munkacsoportot”, annak érdekében, hogy lehetővé tegyék a felelősségvállalást, és lehetőségeket javasoljanak a növekedés előmozdítására, amely kiegészítené a költségvetési konszolidációt és a strukturális reformokat; e munkacsoportnak az lenne a célja, hogy helyreállítsa a bizalmat, és ezzel lehetőséget adjon a befektetésekre; a Bizottságnak fel kellene használnia a tagállamok és a kedvezményezett országok közigazgatási szervei közötti „ikerintézményi” együttműködés során szerzett tapasztalatokat;
87. úgy véli, hogy a makrogazdasági egyensúlyhiány kezelésére szolgáló eljárás (MIP) vizsgálata során, illetve az éves növekedési jelentés Bizottság általi kidolgozásakor jobban figyelembe kellene venni az euróövezet egészének helyzetét (beleértve a nemzeti politikák más tagállamokra átgyűrűző hatásait is);
88. úgy véli, hogy az MIP-nek egyértelműen értékelnie kell azt is, amikor egy tagállam túlzottan egy adott tevékenységi ágazatra hagyatkozik;
89. kéri a Bizottságot, hogy az állami támogatásokra vonatkozó szabályok fényében kezdje meg a KBER általi likviditásnyújtások alapos vizsgálatát;

90. utasítja a Bizottságot, hogy „a Szerződések öröként” 2015 végéig nyújtson be részletes tanulmányt a négy országban végrehajtott kiigazítási programok gazdasági és társadalmi következményeiről annak érdekében, hogy a programok rövid távú és hosszú távú hatásai egyaránt pontosabban láthatók, és ezáltal az ebből származó információk a jövőbeli segítségnyújtási intézkedések során felhasználhatók legyenek; kéri a Bizottságot, hogy e tanulmány kidolgozásához vegye igénybe valamennyi vonatkozó tanácsadó szervet, ideértve a Gazdasági és Pénzügyi Bizottságot, a Foglalkoztatási Bizottságot és a szociális védelemmel foglalkozó bizottságot, valamint hogy teljes mértékben működjön együtt a Parlamenttel; úgy véli, hogy a Bizottság jelentésének az Európai Unió Alapjogi Ügynöksége által adott értékelésre is reagálnia kell;
91. kéri a Bizottságot és a Tanácsot, hogy biztosítsák a Bizottság valamennyi érintett főigazgatóságának és a nemzeti minisztériumoknak a bevonását az egyetértési megállapodásokra irányuló tárgyalásokba és döntéshozatalba; kiemeli különösen, hogy a Foglalkoztatási Főigazgatóságnak az ECFIN és a MARKT főigazgatóság mellett fontos szerepet kell játszania annak biztosításában, hogy a tárgyalások során a szociális dimenzió kulcsfontosságú szempont legyen, és hogy a társadalmi hatásokat is figyelembe vegyék;

Az EKB

92. kéri, hogy a trojka keretrendszerének bármilyen reformja során gondosan elemezzék az EKB szerepét, hogy összehangolják azt az EKB megbízatásával; kéri különösen azt, hogy az EKB átlátható és világosan meghatározott tanácsadó szereppel bíró megfigyelőként járjon el, ne lehessen teljes jogú tárgyalópartner, és szűnjön meg az a gyakorlat, hogy az EKB a küldetésnyilatkozatok társaláírója;
93. kéri az EKB-t, hogy ajánlásainak hatásával és a trojkában való részvételével kapcsolatban végezzen utólagos értékeléseket, és tegye közzé azokat;
94. javasolja, hogy az EKB aktualizálja a rendkívüli likviditási segítségnyújtásra (ELA) vonatkozó iránymutatásait és a fedezeti keretszabályozást annak érdekében, hogy növelje a likviditásnyújtás átláthatóságát a segítségnyújtásban részesülő tagállamokban, és fokozza a fizetőképesség KBER által alkalmazott koncepciója körüli jogi egyértelműséget;
95. felhívja az EKB-t és a nemzeti központi bankokat, hogy megfelelő időben tegyenek közzé átfogó tájékoztatást az ELA-król, többek között a támogatás feltételeiről, például a fizetőképességről, az ELA-k nemzeti központi bankok általi finanszírozási módjáról, a jogi keretről és gyakorlati működésükről;

Az IMF

96. úgy véli, hogy a pénzügyi programok kialakítása és végrehajtása terén szerzett többéves tapasztalat nyomán az európai intézmények megszerezték az ilyen programok önálló kialakításával és végrehajtásával kapcsolatos know-how-t, és az IMF bevonását az e jelentésben javasoltak szerint újradefiniálhatják;
97. kéri, hogy az IMF euróövezetben történő minden jövőbeli szerepvállalása továbbra is fakultatív legyen;

98. felszólítja az IMF-t, hogy határozza meg újra az uniós segítségnyújtásban való jövőbeli részvételének hatókörét, és olyan, katalizátorhatást kiváltó hitelezővé váljon, amely minimális finanszírozást és szakértelmet nyújt a hitelfelvevő országoknak és az uniós intézményeknek, miközben fenntartja azt az opciót, hogy egyet nem értés esetén kilép a programból;
99. kéri a Bizottságot, hogy az EUMSZ 138. cikkével összhangban tegyen javaslatot olyan megfelelő intézkedésekre, amelyek biztosítják az euróövezet egységes képviselét a nemzetközi pénzügyi intézményekben és konferenciákon, különösen az IMF-ben, hogy nemzetközi szinten felváltsák az egyéni tagállami képviselőt jelenlegi rendszerét; megállapítja, hogy ehhez az IMF alapokmányának módosítása is szükséges;
100. kéri, hogy eseti alapon konzultáljanak a Parlamenttel az IMF euróövezetben történő szerepvállalásáról;

A Tanács és az eurócsoport

101. kéri az eurócsoport döntéshozatali folyamatának újraértékelését, hogy az nemzeti és európai szinten egyaránt megfelelő demokratikus elszámoltathatóságot foglaljon magában; európai szintű iránymutatások kidolgozását kéri a nemzeti szintű intézkedések végrehajtásának megfelelő demokratikus ellenőrzése érdekében, amely iránymutatások figyelembe veszik a foglalkoztatás minőségét, a szociális védelmet, az egészségügyet és az oktatást, és a szociális rendszerekhez mindenki számára biztosítják a hozzáférést; javasolja, hogy az eurócsoport állandó elnöki tisztségét teljes munkaidős feladatkörként határozzák meg; javasolja, hogy az elnök a Bizottság egyik alelnöke legyen, aki a Parlament felé elszámoltatható; rövid távon kéri, hogy a trojka és a Parlament között rendszeres párbeszédet alakítsanak ki;
102. felszólítja az eurócsoportot, a Tanácsot és az Európai Tanácsot, hogy vállaljon teljes felelősséget a trojka műveleteiért; törekszik különösen az eurócsoport pénzügyi támogatással kapcsolatos döntései elszámoltathatóságának javítására, mivel végső soron a pénzügyminiszterek viselik a politikai felelősséget a makrogazdasági kiigazítási programokért és azok végrehajtásáért, miközben egyes döntéseket illetően nem számoltathatók el közvetlenül sem a nemzeti parlamentjük, sem az Európai Parlament felé; úgy véli, hogy a pénzügyi támogatás odaítélése előtt az Európai Parlamentnek meg kell hallgatnia az eurócsoport elnökét, az adott nemzeti parlamenteknek pedig meg kell hallgatniuk az uniós pénzügyminisztereket; hangsúlyozza, hogy az eurócsoport elnökét és a pénzügyminisztereket is kötelezni kell arra, hogy rendszeresen beszámoljanak az Európai Parlamentnek, illetve a nemzeti parlamenteknek;
103. arra sürgeti valamennyi tagállamot, hogy fokozzák nemzeti felelősségvállalásukat az európai szemeszter munkájában és döntéseiben, és hajtsanak végre minden olyan intézkedést és reformot, amelyről az országspecifikus ajánlásokkal összefüggésben megállapodtak; emlékeztet arra, hogy a Bizottság a mintegy 400 országspecifikus ajánlásnak csupán 15%-ában állapított meg jelentős mértékű előrelépést az előző évekhez képest;

Az ESM

104. hangsúlyozza, hogy a trojka fokozatos kivezetésével egy intézménynek kell átvennie a

folyamatban lévő reformok ellenőrzését;

105. hangsúlyozza, hogy az EFSF és az ESM uniós intézményeken kívüli létrehozása visszalépést jelent az Unió fejlődése szempontjából, különösen a Parlament, a Számvevőszék és a Bíróság kárára;
106. követeli, hogy az ESM-et építsék be az Unió jogi keretébe, és fejlesszék közösségi alapú mechanizmussá, amint arról az ESM-Szerződés is rendelkezik; követeli, hogy tegyék elszámoltathatóvá az Európai Parlament és az Európai Tanács felé, többek között a pénzügyi segítségnyújtás megítélésére vonatkozó döntések, valamint az új hitelrészletek odaítélésre vonatkozó döntések tekintetében; elismeri, hogy amíg a tagállamok nemzeti költségvetésükből közvetlenül hozzájárulnak az ESM-hez, addig nekik kell jóváhagyniuk a pénzügyi segítségnyújtást; kéri, hogy az ESM-t fejlesszék tovább, lássák el megfelelő hitelnyújtási és -felvételi képességekkel, továbbá hogy az ESM igazgatótanácsa és az európai szociális partnerek között alakítsanak ki párbeszédet, és az ESM-et építsék be az Unió költségvetésébe; kéri az ESM tagjait, hogy a fentiek megvalósulásáig rövid távon tartózkodjanak az egyhangúsági követelmény alkalmazásától annak lehetővé tétele érdekében, hogy a rendes döntéseket egyhangúság helyett minősített többséggel fogadják el, és hogy lehetőség nyíljon az elővigyázatossági segítségnyújtásra;
107. kéri a Tanácsot és az eurócsoportot, hogy tartsák tiszteletben az Európai Tanács elnöke által tett, arra irányuló kötelezettségvállalást, hogy tárgyalást folytat egy intézményközi megállapodásról az Európai Parlamenttel az ESM elszámoltathatóságának növelésére szolgáló, megfelelő átmeneti mechanizmus létrehozása érdekében; ezzel összefüggésben kéri, hogy növeljék az ESM kormányzótanácsa eljárásainak átláthatóságát;
108. kiemeli, hogy az Európai Bíróság Pringle-üggyel kapcsolatos ítélezési gyakorlata és döntése megnyitja a lehetőséget arra, hogy az ESM-et egy állandó szerződéssel az EUMSZ 352. cikke alapján beágyazzák a közösségi keretbe; ezért felhívja a Bizottságot, hogy 2014 végéig terjesszen elő erre irányuló jogalkotási javaslatot;

Középtáv és hosszú táv

109. kéri, hogy a megállapodásokat illesszék bele a közösségi jogszabályok keretébe a hiteles és fenntartható konszolidációs stratégia előmozdítása érdekében, ami által az Unió növekedési stratégiájának célkitűzéseit, valamint a megfogalmazott társadalmi kohéziós és foglalkoztatási célkitűzéseket szolgálják; javasolja, hogy annak érdekében, hogy a segítségnyújtási programok megfelelő demokratikus legitimitással rendelkezzenek, a tárgyalási megbízatásokat az Európai Parlamentben bocsássák szavazásra, illetve folytassanak konzultációt a Parlamenttel az ennek nyomán elfogadott egyetértési megállapodásokról;
110. megismétli azon kérését, miszerint az EMU megerősítésével kapcsolatos döntéseket az Európai Unióról szóló szerződés alapján kell meghozni; úgy véli, hogy a közösségi módszertől való eltérés, illetve a kormányközi megállapodások (például szerződéses megállapodások) fokozott alkalmazása megosztja és gyengíti az Uniót és benne az euróövezetet is, valamint próbára teszi hitelességüket; tisztában van azzal, hogy a közösségi módszer maradéktalan tiszteletben tartása az uniós segítségnyújtási mechanizmus további reformjai során szerződésmódosítást tehet szükségessé, és

hangsúlyozza, hogy az EP-t bármely ilyen módosításba be kell vonni, és annak egyezmény tárgyát kell képeznie;

111. úgy véli, hogy meg kell vizsgálni a Szerződés olyatén módosításának lehetőségét, amely lehetővé tenné az EUMSZ jelenlegi 143. cikke hatályának az euróövezeten kívüli tagállamokról valamennyi tagállamra való kiterjesztését;
112. kéri az uniós jog alapján egy európai valutaalap (EMF) létrehozását, amelyre a közösségi módszert kellene alkalmazni; úgy véli, hogy az EMF-nek össze kell kapcsolnia az ESM pénzügyi eszközeit, amelyek a fizetési mérleg terén problémákkal szembesülő vagy az állam fizetéseképtelenségével küzdő országok támogatására irányulnak, illetve azokat az erőforrásokat és tapasztalatokat, amelyekre a Bizottság tett szert ezen a területen az elmúlt néhány évben; rámutat arra, hogy egy ilyen keretrendszer elkerülné a Bizottságnak az eurócsoport megbízottjaként betöltött jelenlegi szerepéből és a „Szerződések őreként” betöltött átfogóbb szerepéből adódó esetleges összeférhetlenségeket; úgy véli, hogy az EMF-re az elszámoltathatósággal és a legitimitással kapcsolatos legmagasabb szintű demokratikus normákat kell alkalmazni; úgy véli, hogy e keret biztosítaná a döntéshozatali folyamat átláthatóságát és azt is, hogy valamennyi részt vevő intézmény teljes mértékben felelős és elszámoltatható legyen cselekedeteiért;
113. úgy véli, hogy felül kell vizsgálni a Szerződést annak érdekében, hogy az Unió válságmegelőzési és -rendezési keretrendszerét jogilag megalapozott és gazdaságilag fenntartható keretbe ágyazzák;
114. úgy véli, hogy meg kell vizsgálni azt a lehetőséget, hogy a hatos és kettős csomag szabályait követve egy egyértelmű eljárési lépéseket tartalmazó mechanizmust dolgozzanak ki a fizetéseképtelenség veszélyével küzdő államok számára; ezzel összefüggésben arra ösztönzi az IMF-et, illetve arra kéri a Bizottságot és a Tanácsot, hogy alakítsanak ki közös álláspontot az IMF-fel a nemzetközi államadósság-átütemezési mechanizmussal (SDRM) kapcsolatos vita újraindítása érdekében, az e területre vonatkozó, igazságos és fenntartható megközelítés elfogadása céljából;
115. azon ajánlását, miszerint a trojka minden egyes szereplőjének szerepét és feladatkörét egyértelművé kell tenni, az alábbiakban összegzi:
 - a) a Bizottság szerepét egy európai valutaalap venné át, amely egyesítené az ESM pénzügyi eszközeit és a Bizottság által az elmúlt néhány évben felhalmozott emberi erőforrásokat, és ez lehetővé tenné a Bizottság számára, hogy az EUSZ 17. cikkével összhangban járjon el, és különösen, hogy a Szerződések őreként lépjen fel;
 - b) a tárgyalási folyamatban az EKB megfigyelőként venne részt annak lehetővé tétele érdekében, hogy tanácsadó szerepkörének megfelelően határozott aggályokat fogalmazzon meg a Bizottság, illetve később adott esetben az Európai Valutaalap felé;
 - c) amennyiben az IMF bevonása feltétlenül szükséges, marginális hitelezőként járna el, és így egyet nem értés esetén kiléphetne a programból;
116. úgy véli, hogy az e jelentéssel megkezdett munkát folytatni kell; felkéri a következő

Parlamentet, hogy fogytassa az e jelentésben megkezdett munkát, annak fő megállapításait dolgozza ki részletesebben, valamint folytasson további vizsgálatokat;

o

o o

117. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt az állásfoglalást az Európai Tanácsnak, a Tanácsnak, az eurócsoporthoz, a Bizottságnak, az Európai Központi Banknak és az IMF-nek.